

**SAVA
OSIGURANJE**

Akcionarsko društvo za osiguranje
Član Sava Re Grupe

**POSEBNI USLOVI
ZA OSIGURANJE MAŠINA OD LOMA
I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI**

*** PREČIŠĆENI TEKST ***

Beograd, 2009. godine

Del.br. 02-1236

Beograd, 02.04.2009. god.

Na osnovu člana 36. stav 1. tačka 1. Statuta "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd i Odluke o prvim izmenama i dopunama Posebnih uslova za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti (Del. broj 02-1235) koju je doneo Upravni odbor "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd na svojoj XV redovnoj sednici održanoj 02.04.2009. godine, Upravni odbor "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd je na svojoj XV redovnoj sednici održanoj dana 02.04.2009. godine doneo prečišćeni tekst Posebnih uslova za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti:

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE MAŠINA OD LOMA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI

*** PREČIŠĆENI TEKST ***

1. PREDMET OSIGURANJA

Član 1.

(1) Predmet osiguranja od opasnosti navednih u članu 2 mogu biti:

1. mašine;
2. uređaji;
3. aparati;
4. energetska postrojenja (kotlovi, turbine, generatoti i sl.);
5. industrijske peći;
6. instalacije (vodovodna i kanalizaciona mreža, elektroinstalacije, telefonske instalacije, instalacije centralnog grejanja i klimatizacije i sl.);
7. cevovodi (gasovodi, naftovodi, toplovodi i sl.);
8. kablovski elektrovodovi;
9. dalekovodi;
10. merni i regulacioni instrumenti;
11. metalni silosi i slične metalne konstrukcije;
12. dizalice i transportni uređaji;
13. bagerska mehanizacija u rudnicima sa površinskom kopom;
14. krupan alat;
15. stezni pribor;
16. antene i antenski stubovi;
17. bušeće teške šipke i radne šipke, armirane savitljive cevi za ispitivanje pod visokim pritiskom, prelazi i stabilizatori na bušotinama;
18. trake, lanci i užad za nošenje tereta kod transportnih uređaja;
19. valjci valjaoničkih kućišta.

(2) Stvari iz tačke 18 i tačke 19 prethodnog stava osigurane su samo onda kada su u ispravi o osiguranju navedene kao poseban predmet osiguranja i kada je za njih

utvrđenja posebna suma i premija osiguranja. Ukoliko nije zadovoljen ovaj uslov te stvari ne smatraju se osiguranim čak ni onda kada je njihova vrednost sadržana u vrednosti drugih predmeta osiguranja u čijem se sastavu one nalaze.

- (3) Postolja, ležišta i temelji, kao i ulja i ostala punjenja osiguranih stvari smatraju se osiguranim uz stvar kojoj pripadaju, *sa jedinstvenom sumom osiguranja*, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Osiguravajuće pokriće za ulja i ostala punjenja važi samo u slučaju kada je nastala šteta posledica oštećenja osigurane stvari od ugovorenih opasnosti iz člana 2.

- (4) Osiguranjem nisu obuhvaćene, pa čak ni u slučaju kada je njihova vrednost sadržana u vrednosti predmeta osiguranja, sledeće stvari:

1. sve vrste alata koji služe za obradu materijala:

- 1.1. skidanjem strugotine: noževi, glodala, burgije, brusno kamenje i slično;
- 1.2. sečenjem: noževi, sečiva, makaze i slično;
- 1.3. deformacijom i livenjem: matrice, kokile, kalupi i slično;

2. krune alata za bušenje i dleta na bušotinama;

3. delovi osigurane stvari koji neposredno služe za lomljenje i sitnjenje, kao što su: kugle mlinova, udarni maljevi, ploče mlinova, čeljusne ploče i slično;

4. radni elementi poljoprivrednih mašina: raonici, diskovi, klinovi drljača, noževi, motike i slično;

5. delovi osigurane stvari koji su izloženi neposrednom termičkom uticaju (razaranju): obloge sudova, plamenici gorionika, rešetke, ložišta, elektrootporni grejači, elektrode industrijskih peći, sudovi za topljenje i prenošenje rastopljenog metala i slično;

6. delovi osigurane stvari izloženi ubrzanom trošenju i periodičnoj zameni, kao što su: sita, reljefne i druge zamenljive obloge, zamenljive obloge valjaka, obloge grebena - češljuga, savitljive cevi, remenje, četke, ulošci, filter platna, sredstva za zaptivanje i termičku izolaciju, semerinzi, delovi spojnice, ležajevi klizni i kotrljajući, gumeni prstenovi, lamele, prenosivi kablovi i slično;

7. sigurnosni elementi jednokratnog dejstva, osim katodnih odvodnika;

8. eksploatacioni i pogonski materijali: gorivo, mazivo, rashladna sredstva, sredstva za čišćenje i slično;

9. katalizatori.

- (5) Osigurane su samo one stvari koje su navedene u ispravi o osiguranju, a ukoliko je osiguranje ugovoreno za skup stvari osigurane su sve stvari koje pripadaju osiguranom skupu i to kako one koje postoje u trenutku zaključenja ugovora, tako i stvari koje se u osigurani skup unesu naknadno.

- (6) Predmet osiguranja ne mogu biti:

1. zalihe stvari iz stava 1 ovog člana, kod proizvođača, trgovačkih, servisnih, montažnih i drugih sličnih organizacija;
2. motorna vozila;
3. samohodne radne mašine;

4. plovni objekti;
5. letilice.

2. OSIGURANE OPASNOSTI (RIZICI)

Član 2.

- (1) Osiguranjem po ovim uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od oštećenja ili uništenja osigurane stvari usled nastupanja sledećih opasnosti:
 1. nezgode u pogonu, pod kojom se podrazumevaju događaji koji nastaju nepredviđeno i iznenada, a u vezi sa korišćenjem osigurane stvari;
 2. nespretnosti, nehata ili zle namere zaposlenog ili nekog drugog lica.
- (2) Ne smatra se da je nastupila opasnost iz prethodnog stava i osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja ukoliko do oštećenja ili uništenja osiguranih stvari dođe usled:
 1. požara, eksplozije, udara groma, oluje, grada, izlivanja vode iz instalacija, udara motornog vozila ili pokretne radne mašine, pada i udara letilice, manifestacija i demonstracija, poplave, bujice, podzemne vode, klizanja tla, odronjavanja zemljišta, snežne lavine, izlivanja užarene tečne rastopljene mase;
 2. krađe, provalne krađe, razbojništva, razbojničke krađe;
 3. dejstva nuklearne energije;
 4. erupcije, osim erupcije koja nastaje prilikom bušenja - ako je to posebno ugovoreno;
 5. zarušavanja na dubinskim bunarima, ukoliko se to posebno ne ugovori;
 6. dinamičkog vitlanja rotacionih delova osigurane stvari: rotora, turbina, generatora i slično, ukoliko se to posebno ne ugovori;
 7. neposrednih trajnih hemijskih, termičkih, mehaničkih, atmosferskih i drugih uticaja i uticaja uslova smeštaja i rada, kao na primer: oksidacije, starenja, korozije, zračenja, prekomernih vibracija i slično;
 8. svih vidova trošenja, habanja, abrazije, erozije, kavitacije i slično;
 9. prekomerne naslage rđe, kotlovskog kamenca, taloga, mulja i slično;
 10. preopterećenosti osiguranih stvari preko granica njihovih projektovanih parametara;
 11. povreda tehničkih i drugih propisa i uputstava o tehničkoj eksploataciji osigurane stvari, kao i uputstava o zaštitnim merama;
 12. nedostatka ili greške koja je u trenutku zaključenja osiguranja već postojala na osiguranoj stvari, a što je bilo ili moralo biti poznato osiguraniku;
 13. pogrešnog programiranja mašina i uređaja koje poseduju programabilni upravljački uređaj (NC, CNC, DNC, fleksibilne obradne ćelije, fleksibilni obradni centri, roboti i robotizovani sistemi, automatizovani sistemi koji poseduju PLC-programabilni logički kontroler i slično).

3. MESTO I VREME VAŽENJA OSIGURANJA

Član 3.

- (1) Stvari koje su predmet osiguranja osigurane su od ugovorenih opasnosti iz člana 2 dok se nalaze na mestu osiguranja navedenom u ispravi o osiguranju za vreme:
 1. dok su montirane i spremne za rad;
 2. dok se nalaze u radu, izuzev:
 - a) u probnom radu iz bilo kog razloga;
 - b) u radu pre konačne popravke.
- (2) Ako je ugovor o osiguranju zaključen na period od najmanje godinu dana, osiguranje je na snazi i onda kada se:
 1. osigurane stvari daju u zakup ili na poslugu, ukoliko rade u uslovima i služe nameni za koju su projektovani i građeni;
 2. sve osigurane stvari presele sa mesta navedenog u ispravi o osiguranju na neko drugo mesto u okviru sedišta osiguranika, odnosno mesta stanovanja, a na teritoriji Srbije i to:
 - 2.1. petnaest dana od dana preseljenja osiguranih stvari, ukoliko u tom roku osiguranik pismeno ne obavesti osiguravača o preseljenju;
 - 2.2. do isteka ugovorenog osiguranja, ukoliko u roku od 15 dana od preseljenja osiguranih stvari osiguranik o tome pismeno obavesti osiguravača.
Pismeno obaveštenje o novom mestu osiguranja, osim kod osiguranja na ugovorenu vrednost prema Dopunskim uslovima za osiguranje građevinskih objekata i opreme na ugovorenu vrednost, mora da sadrži za svaku eventualnu mikrolokaciju: naziv predmeta osiguranja, osigurane opasnosti i sumu osiguranja.
Osiguravač će u skladu sa novim okolnostima izvršiti odgovarajući preračun premije osiguranja.
- (3) Osiguravajuće pokriće se prekida i ne važi za vreme dok se osigurane stvari nalaze na izložbi, sajmu, vašaru i slično.

4. POSEBNE ODREDBE ZA POJEDINE STVARI

Član 4.

- (1) Za osiguranje stvari navedenih u ovom poglavlju primenjuju se prvenstveno odredbe ovog poglavlja.

- (2) Ostale odredbe ovih uslova primenjuju se u delu koji nije regulisan ili nije drugačije regulisan ovim poglavljem.

4.1. Obaveze osiguranika

Član 5.

- (1) Pored ostalih obaveza predviđenih Zakonom o obligacionim odnosima i Opštim uslovima za osiguranje imovine, osiguranik je obavezan da sprovodi i da se pridržava i odgovarajućih mera predviđenih u čl. 6 - 10.
- (2) Ukoliko se osiguranik ne pridržava ovih obaveza, te zbog propuštanja istih nastupi osigurani slučaj, osiguravač neće biti dužan da takvu štetu nadoknadi.

4.1.1. Akumulatorske stacionarne baterije

Član 6.

- (1) Osiguranik je obavezan da odredi stručno lice koje će se starati o akumulatorskim baterijama ili da njihovo redovno održavanje poveri trećem licu, ovlašćenom za vršenje takvih poslova.
- (2) U slučaju ostvarenja osigurane opasnosti, osiguranik prenosi na osiguravača, do visine isplaćene naknade, sva prava prema trećem licu koje nije izvršilo obavezu preuzetu ugovorom o održavanju.

4.1.2. Parne i gasne turbine, hidroturbine, motori naizmenične struje u dvopolnom izvođenju - 75 kw i više, motori naizmenične struje u četvoropolnom i višepolnom izvođenju - 100 kw i više

Član 7.

Osiguranik je obavezan:

1. da o svom trošku vrši redovno održavanje, periodične preglede (revizije) i remont, u skladu sa:
 - a) propisima, uputstvima i pravilnicima o tehničkim merama za pogon, održavanje i zaštitu elektroenergetskih postrojenja;
 - b) pismenim uputstvima za pogon, održavanje, reviziju i remont koja daju proizvođači uređaja i postrojenja;
2. da osiguravaču blagovremeno prijavi vršenje revizije i omogući mu da o svom trošku prisustvuje reviziji.

4.1.3. Motori istosmerne struje sa obrtnim momentima većim od 1 Mpm i glavni pogon istosmerne struje u valjaonicama

Član 8.

Osiguranik je obavezan:

1. da o svom trošku vrši periodične preglede (revizije) glavnog i pomoćnog pogona u valjaonici, kao i motora istosmerne struje, u skladu sa:
 - a) propisima, uputstvima i pravilnicima o tehničkim merama za pogon i održavanje postrojenja ove vrste;
 - b) pismenim uputstvima za pogon, održavanje, reviziju i remont koja daju proizvođači ovih uređaja i postrojenja;
2. da osiguravaču blagovremeno prijavi vršenje revizije i omogući mu da o svom trošku prisustvuje reviziji.

4.1.4. Prese sa grejnim pločama u drvnoj industriji i industriji gumenih proizvoda

Član 9.

Osiguranik je obavezan:

1. da redovno i u skladu sa uputstvom proizvođača o svom trošku angažuje odgovarajuće stručno lice radi ispitivanja presa;
2. da osiguravaču blagovremeno prijavi ispitivanja presa i omogući mu da o svom trošku prisustvuje ispitivanju.

4.1.5. Podvodne pumpe

Član 10.

Osiguranik je obavezan da u skladu sa uputstvom proizvođača vrši temeljno osveženje osiguranih podvodnih pumpi, o čemu blagovremeno izveštava osiguravača.

4.2. Obaveze osiguravača

Član 11.

Pored obaveze za isplatu naknade iz osiguranja predviđene ostalim odredbama ovih uslova, osiguravač je u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja i u slučajevima predviđenim u čl. 12 – 15.

4.2.1. Stvari koje u svom radu koriste izotope

Član 12.

Osiguravač je obavezan da isplati naknadu na ime neposredne štete od dejstva izotopa, ukoliko je šteta prouzrokovana ostvarenjem osiguranih opasnosti u smislu ovih uslova, kao i na ime posredne štete u vidu troškova za dekontaminaciju osiguranih stvari.

4.2.2. Laserski uređaji

Član 13.

Osiguravač je obavezan da isplati naknadu na ime štete na koherentnim izvorima svetlosti laserskih uređaja, osim u slučaju kada je šteta prouzrokovana razlaganjem (disocijacijom) gasova, taloženjem i slično.

4.2.3. Bageri u rudnicima sa površinskim kopom

Član 14.

Osiguravač je obavezan da isplati naknadu na ime štete usled prevrnuća, sudara, udara, iskliznuća, survavanja, pada ili udara nekog predmeta, rušenja mosta i rušenja donje podloge pruge.

4.2.4. Hidroelektrane

Član 15.

Osiguravač je obavezan da isplati naknadu na ime štete koja na osiguranim stvarima nastane zbog potapanja i zamuljenja, ukoliko je ta šteta u uzročnoj vezi sa štetom na cevnom vodu visokog pritiska prouzrokovanoj ostvarenjem osiguranih opasnosti u smislu ovih uslova.

4.3. Ograničenje obaveze osiguravača

Član 16.

Obaveza osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja predviđena ostalim odredbama ovih uslova ograničava se u slučajevima predviđenim u čl. 16 – 22.

4.3.1. Kancelarijske mašine, aparati i uređaji

Član 17.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete:

1. prouzrokovane dejstvom tečnosti, para ili gasova nastalih upotrebom hemikalija ili drugih pogonskih sredstava;
2. na delovima koji se troše i koji se redovno moraju menjati, kao što su na primer: trake, foto-nosači, perforirani papiri i slično.

4.3.2. Bežični uređaji za pronalaženje lica

Član 18.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete na bežičnim uređajima za pronalaženje lica ukoliko su oštećeni prilikom upotrebe, a nisu bili pričvršćeni odgovarajućim lančićem, štipaljkom, remenom i sl. za odelo lica koje te uređaje koristi.

4.3.3. Uređaji za terapiju zračenjem

Član 19.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete prouzrokovane prisustvom snažnih izvora zračenja.

4.3.4. Osiguranje video, CD, elektroakustičnih, PC i sličnih uređaja

Član 20.

Ovim osiguranjem nisu pokrivena štete na:

1. video glavama;
2. magnetnim trakama;
3. kasetama;
4. pločama;
5. kompakt diskovima;
6. filmskim trakama;
7. gramofonskim igalama;
8. audio glavama za snimanje i reprodukciju zvuka;
9. zapisima na personalnim računarima;
10. laserskim glavama za očitavanje kompakt diskova.

4.3.5. Svetlosni izvori i kombinacije folija rentgenskih uređaja

Član 21.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete na svetlosnim izvorima i kombinacijama folija rentgenskih uređaja, osim u slučaju kada se kumulativno ispune sledeći uslovi:

1. da je ugovoreno osiguranje kompletnog uređaja u čijem sastavu se nalaze svetlosni izvori, odnosno folije;
2. da je šteta na svetlosnim izvorima odnosno folijama u uzročnoj vezi sa oštećenjima na uređaju u čijem sastavu se nalaze;
3. da je do oštećenja došlo ostvarenjem osiguranih opasnosti u smislu ovih uslova.

4.3.6. Obloge peći i ozid kotlova

Član 22.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete na oblogama peći i ozidu kotlova, osim u slučaju kada je ta šteta posledica štete na drugim delovima osigurane peći i kotla koja je prouzrokovana ostvarenjem osiguranih opasnosti u smislu ovih uslova.

4.3.7. Spoljni vodovi

Član 23.

Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete na delovima koji ne provode električnu energiju.

4.4. Oprema na bušotinama

Član 24.

- (1) Osiguravač je obavezan da isplati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu na osiguranom alatu za bušenje usled zaglave za vreme procesa bušenja. Pod *zaglavom* se podrazumeva uklještenje alata za bušenje u bušotini. Izuzetno od odredbe prve alineje ovog stava, osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu za štete na zaštitnim cevima alata za bušenje (obložnim kolonama).
- (2) Ukoliko je, u skladu sa članom 2, stav 2, tačka 4, ugovoreno i osiguranje od opasnosti erupcija koje nastaju prilikom bušenja, osiguravač je obavezan da isplati naknadu za štete koje na osiguranju opremi nastanu usled erupcije koja je izazvana nepovoljnim geološkim uslovima (gubitak cirkulacije i nailazak na slojeve sa neočekivanim pritiskom).

Pod *erupcijom* u smislu prethodne alineje podrazumeva se iznenadno i trenutno izbacivanje isplake, gasa, nafte, vode i čvrstih čestica iz bušotina na površinu, a usled većeg slojnog od hidrostatičkog pritiska.

Izuzetno od odredaba prve alineje ovog stava, osiguravač nije obavezan da isplati naknadu iz osiguranja:

1. na ime štete na osiguranoj opremi, ukoliko bušotina nije opremljena u skladu sa važećim tehničkim propisima;
2. na ime štete na osiguranoj opremi usled požara koji je prouzrokovan erupcijom;
3. na ime troškova koje je osiguranik imao prilikom preduzimanja preventivnih mera radi sprečavanja erupcije.

4.5. Krupan alat za obradu plastičnom deformacijom

Član 25.

- (1) U toku projektom predviđenog radnog veka alata osiguraniku je dozvoljeno da dva puta izvrši brisanje i novo oblikovanje formi alata.
Nakon svakog brisanja mora se smanjiti radno opterećenje za 20% u odnosu na projektovano opterećenje alata.
- (2) Alat mora biti obeležen, a za svaki komad alata moraju se u posebnoj knjizi evidencije voditi tehnički podaci i podaci o eksploataciji, održavanju i brisanju formi.
- (3) Protekom projektom predviđenog radnog veka alata, alat se smatra potpuno otpisanim i prestaje biti predmet osiguranja, odnosno ne može se više osigurati, bez obzira na njegovo tehničko stanje i upotrebljivost.
- (4) Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu iz osiguranja:
 1. na ime oštećenja alata usled istrošenosti koja je posledica većeg broja brisanja formi nego što je to predviđenu u stavu 1 ovog člana;
 2. kada osiguranik ne ispoštuje odredbu o smanjenju opterećenja prema stavu 1 ovog člana;
 3. kada osiguranik ne vodi evidenciju u skladu sa stavom 2 ovog člana;
 4. na ime istrošenosti alata usled upotrebe i gubljenja mera (kota).
- (5) Osiguravač je obavezan da za alat sa kojim se obrada vrši bez odvajanja materijala kovanjem i presovanjem, isplati naknadu i u slučaju kada oštećenje alata ne nastupi direktno, nego kao posledica oštećenja ili uništenja osigurane stvari na kojoj je alat montiran, a prouzrokovanog ostvarenjem osiguranih opasnosti u smislu ovih uslova.

5. UTVRĐIVANJE NAKNADE IZ OSIGURANJA

Član 26.

Kada dođe do ostvarenja ugovorenih opasnosti iz člana 2, osiguravač je u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja koja se utvrđuje na osnovu vrednosti osigurane stvari, ukupne štete (neposredna i posredna šteta), eventualnih odbitaka i dodataka, u skladu sa odredbama ovog poglavlja.

5.1. Vrednost osigurane stvari

Član 27.

- (1) Vrednost osigurane stvari je nabavna cena takve nove stvari umanjena za iznos procenjene amortizacije, ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (2) Amortizacija osiguranih stvari, osim za stvari iz stava 3 – 5 ovog člana, procenjuje se na osnovu zakonske stope amortizacije i eventualno koriguje u skladu sa:
 1. uslovima smeštaja i rada,
 2. vekom trajanja,
 3. vremenom provedenim u eksploataciji,
 4. istrošenošću i
 5. ostalim kriterijumima zavisno od karakteristika i namene osigurane stvari.
- (3) Amortizacija za *rentgenske cevi i ventile* utvrđuje se prema sledećim tabelama:

3.1. rentgenske cevi i ventili za dijagnostičke uređaje:

3.1.1. mirujuće (stabilne) anodne cevi u generatorima za pumpanje

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
24 meseca	0
28 meseci	10
34 meseca	20
38 meseci	30
44 meseca	40
48 meseci	50
54 meseca	60
58 meseci	70
65 meseci	80
72 meseca	90

3.1.2. rotirajuće anodne cevi u generatorima za punjenje, bez brojača snimaka

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
18 meseci	0
20 meseci	10
22 meseca	20
24 meseca	30
26 meseci	40
30 meseci	50
36 meseci	60
42 meseca	70
48 meseci	80
60 meseci	90

3.1.3. rotirajuće anodne cevi u generatorima za punjenje, sa plombiranim brojačem snimaka

Broj snimaka do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
10.000	0
13.000	10
14.000	20
17.000	30
20.000	40
22.000	50
26.000	60
30.000	70
35.000	80
40.000	90

3.1.4. ventili

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
36 meseci	0
38 meseci	10
42 meseca	20
45 meseci	30
48 meseci	40
51 mesec	50
53 meseca	60
55 meseci	70
57 meseci	80
60 meseci	90

3.2. rentgenske cevi i ventili za terapijske uređaje

3.2.1. dubinska terapija

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
400 pogonskih časova, najduže 18 meseci	0
500 pogonskih časova, najduže 24 meseca	10
600 pogonskih časova, najduže 27 meseci	20
700 pogonskih časova, najduže 30 meseci	30
800 pogonskih časova, najduže 34 meseca	40
900 pogonskih časova, najduže 38 meseci	50
1 000 pogonskih časova, najduže 42 meseca	60
1 100 pogonskih časova, najduže 45 meseci	70
1 200 pogonskih časova, najduže 50 meseci	80
1 300 pogonskih časova, najduže 55 meseci	90

3.2.2. aparati za površinsku i plitku terapiju zračenjem

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
24 meseca	0
26 meseci	10
28 meseci	20
30 meseci	30
32 meseca	40
35 meseci	50
38 meseci	60
42 meseca	70
50 meseci	80
60 meseci	90

3.3. cevi za pojačanje (izoštrenje) slike

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
18 meseci	0
20 meseci	10
22 meseca	20
24 meseca	30
27 meseci	40
30 meseci	50
35 meseci	60
40 meseci	70
50 meseci	80
60 meseci	90

3.4. rentgenske cevi i ventili uređaja za ispitivanje materijala

Vreme korišćenja	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
do 300 pogonskih časova ili najduže 6 meseci	0
do 380 pogonskih časova ili najduže 8 meseci	10
do 460 pogonskih časova ili najduže 10 meseci	20
do 540 pogonskih časova ili najduže 12 meseci	30
do 620 pogonskih časova ili najduže 14 meseci	40
do 700 pogonskih časova ili najduže 16 meseci	50
do 780 pogonskih časova ili najduže 18 meseci	60
do 860 pogonskih časova ili najduže 20 meseci	70
preko 860 pogonskih časova ili preko 20 meseci	80

Ukoliko su rentgenske cevi ili ventili korišćeni u vremenskom periodu dužem od maksimalno predviđenog, odnosno ukoliko je izvršen veći broj snimaka od maksimalno predviđenog, osiguravač će visinu amortizovane vrednosti osigurane stvari utvrditi s obzirom na sve relevantne okolnosti, a u iznosu koji ne može biti manji od maksimalnog iznosa amortizacije iz odgovarajuće tabele.

- (4) Amortizacija za koherentne izvore svetlosti kod laserskih uređaja utvrđuje se prema sledećoj tabeli:

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
100 pogonskih časova	0
200 pogonskih časova	10
300 pogonskih časova	20
400 pogonskih časova	30
500 pogonskih časova	40
600 pogonskih časova	50
700 pogonskih časova	60
800 pogonskih časova	70
900 pogonskih časova	80
1000 pogonskih časova	90

Ukoliko je koherentni izvor svetlosti laserskog uređaja korišćen u vremenskom periodu dužem od maksimalno predviđenog, osiguravač će visinu amortizovane vrednosti predmeta osiguranja utvrditi s obzirom na sve relevantne okolnosti, a u iznosu koji ne može biti manji od maksimalnog iznosa predviđenog tabelom.

- (5) Amortizacija za video rotirajuće glave na uređajima za snimanje i reprodukciju slike utvrđuje se prema sledećoj tabeli:

Vreme korišćenja do	Amortizovana vrednost u procentu od nove vrednosti
12 meseci	0
24 meseca	15
36 meseci	30
48 meseci	45
60 meseci	60

Osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja na ime štete na video rotirajućim glavama koje su bile u upotrebi u vremenskom periodu dužem od 60 meseci.

- (6) Za niže navedene stvari ne može se ugovoriti otkup amortizovane vrednosti kod delimičnih šteta, a ukoliko su te stvari u sastavu drugih predmeta i nisu posebno navedene u ispravi o osiguranju, kod utvrđivanja naknade iz osiguranja uvek se vrši umanj enje na ime amortizacije, pa čak i onda kada je drugačije ugovoreno za predmete osiguranja u čijem sastavu se nalaze:

1. trake, lanci i užad transportnih uređaja;
2. mašine na gas i gasni motori;
3. visoke peći;
4. habajući delovi predmeta osiguranja koji nisu isključeni iz osiguranja (npr. hvatači, vedra, kašike, lopate za punjenje i slični delovi koji se usled povećanog habanja za vreme rada moraju češće menjati);
5. obloge peći i ozidi kotlova;
6. cilindri glava, košuljice cilindra i klipovi kompresora i motora s unutrašnjim sagorevanjem;
7. valjci i ležajevi valjaka valjaoničkih stanova;
8. rentgenske cevi i ventili;
9. elektronske cevi za snimanje i reprodukciju slike kod televizijskih uređaja;
10. koherentni izvori svetlosti kod laserskih uređaja;
11. video rotirajuće glave na uređajima za snimanje i reprodukciju slike;
12. krupan alat.

5.2. Ukupna šteta prema ugovoru o osiguranju

Član 28.

Ukupna šteta prema ugovoru o osiguranju sastoji se od neposredne štete (oštećenje ili uništenje osigurane stvari) i posredne štete (pojedini troškovi koje je osiguranik imao u vezi sa osiguranim slučajem).

5.2.1. Neposredna šteta

Član 29.

- (1) Visina neposredne štete utvrđuje se u skladu sa odgovarajućim odredbama Opštih uslova za osiguranje imovine, prema vrednosti osigurane stvari (član 27) i na osnovu niže navedenih stavova ovog člana.
- (2) Ako se oštećeni ili uništeni deo osigurane stvari ne može nabaviti ili popraviti, iznos neposredne štete utvrđuje se prema procentualnoj vrednosti oštećenog ili uništenog dela u odnosu na vrednost celine.
- (3) Šteta na ulju i ostalim punjenjima osiguranih stvari naknađuje se srazmerno vremenu upotrebe punjenja i propisanog veka trajanja.
- (4) Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove nastale zbog toga što su prilikom popravke oštećene stvari učinjene izmene, poboljšanja ili usavršavanja.
- (5) Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu za štete za koje po zakonskim propisima ili po ugovoru odgovara proizvođač odnosno isporučilac stvari, izuzev u slučaju ako proizvođač ili isporučilac osporava odgovornost, a šteta je prouzrokovana nezgodom u pogonu u smislu tačke 1 u stavu 1 člana 2, u kom slučaju osiguravač nakon isplaćene naknade iz osiguranja stupa u sva prava osiguranika prema proizvođaču ili isporučiocu do visine isplaćene naknade

5.2.2. Posredna šteta

Član 30.

- (1) Posrednu štetu čine sledeći troškovi koji su u vezi sa nastalim osiguranim slučajem:
 1. troškovi za preduzete razumne mere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mere nisu bile uspešne i to najviše do 5% od vrednosti osigurane stvari pogođene štetom;
 2. troškovi za raščišćavanje i to najviše do 5% od vrednosti osigurane stvari pogođene štetom.

U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje mesta štete, kao i izdaci za odvoz otpada do najbližeg mesta dozvoljenog istovara.
- (2) Samo kada je to posebno ugovoreno posredna šteta obuhvata i:
 1. iznos na ime uvećanih troškova popravke za prekovremene sate, nedeljni, praznični i noćni rad;
 2. uobičajene troškove za zemljane radove koji uključuju i asfaltiranje kod osiguranja kablova i cevovoda;
 3. uobičajene troškove za iznalaženje mesta oštećenja na dalekovodima, kablovima i cevovodima.

(3) Osiguravač nije obavezan da isplati naknadu:

1. na ime troškova za otklanjanje uzroka nastanka štete;
2. na ime troškova za demontažu i remontažu prilikom redovnog pregleda ili održavanja osigurane stvari, pa čak ni u slučaju da se tom prilikom utvrdi oštećenje od osigurane opasnosti;
3. na ime štete nastale usled gubitka zarade ili zakupnine, gubitka prourokovanog prestankom rada (dangube), kazne, umanjene mogućnosti upotrebe oštećene stvari i slično.

5.3. Naknada iz osiguranja

Član 31.

(1) Naknada iz osiguranja je iznos koji se isplaćuje osiguraniku, a predstavlja:

- ukupnu štetu prema ugovoru o osiguranju (članovi 28 - 30),
- umanjenu za eventualne odbitke iz stavova 2, 3, 4 i 7 ili 8 ovog člana, redosledom kako su navedeni,
- uzimajući u obzir i ograničenje iz stava 5, i
- uvećanu za eventualni dodatak iz stava 10 ovog člana.

(2) Kada nastane osigurani slučaj, a osiguranik ne ispuni obaveze predviđene članovima 23 - 26 Opštih uslova za osiguranje imovine, utvrđuje se odbitak od ukupne štete srazmeran visini dela ukupne štete koji je nastao usled neizvršavanja obaveza osiguranika.

(3) Ako se utvrdi da u toku trajanja osiguranja, odnosno u toku tekuće godine osiguranja kod višegodišnjih osiguranja, nisu bile preduzete mere održavanja osiguranih stvari po osnovu kojih je odobren popust na premiju osiguranja, utvrđuje se sledeći odbitak od ukupne štete:

$$O_3 = (U\check{S} - O_2) \times OP / OSP$$

O₃ - odbitak iz st. 3

UŠ – ukupna šteta

O₂ - odbitak iz st. 2

OP – obračunati popust

OSP – osnovna premija (premija osiguranja bez popusta)

(4) Ukoliko je ugovor o osiguranju zaključen na sumu osiguranja sa primenom načela podosiguranja, a konstatuje se da u skladu sa članom 18 Opštih uslova za osiguranje imovine postoji podosiguranje, utvrđuje se sledeći odbitak od ukupne štete:

$$O_4 = (U\check{S} - O_2 - O_3) \times (VR - SO) / VR$$

O₄ - odbitak iz stava 4;

UŠ - ukupna šteta;

O₂ - odbitak iz stava 2;

O₃ - odbitak iz stava 3;

VR - vrednost osigurane stvari na dan nastanka štete;

SO - suma osiguranja uvećana koeficijentom rasta cena na malo od početka trajanja tekuće godine osiguranja do dana nastanka štete.

(5) Ukupna šteta umanjena za odbitke iz stava 2, 3 i 4 ovog člana predstavlja naknadu iz osiguranja bez franšize i bez dodatka.

Ukoliko iznos utvrđen u smislu prethodne alineje premaši ugovorenu sumu osiguranja, naknada iz osiguranja bez franšize i bez dodatka izjednačava se sa ugovorenim sumom osiguranja.

(6) Ugovor o osiguranju je, ako se drugačije ne ugovori, zaključen sa učešćem osiguranika u šteti (franšiza).

Franšiza se iskazuje u procentima. Ukoliko se drugačije ne ugovori iznosi 10% od iznosa utvrđenog na prethodno opisani način, a najmanje 5.300,00 dinara.

Ukoliko se ugovori procentualni iznos franšize veći od 10%, srazmerno se povećava navedeni iznos minimalne franšize.

(7) Ukoliko je osiguranje ugovoreno sa franšizom, utvrđuje se odbitak na ime franšize u odgovarajućem procentu od iznosa iz stava 5 ovog člana.

(8) Ako je odbitak na ime franšize iz prethodnog stava manji od minimalnog iznosa franšize, onda se kao odbitak na ime franšize uzima minimalni iznos franšize.

(9) Iznos iz stava 5 umanjn za odbitak na ime franšize iz stava 7 ili 8 predstavlja naknadu iz osiguranja bez dodatka.

(10) Iznos iz prethodnog stava uvećava se za dodatak u visini troškova za otklanjanje i smanjenje štete koji su učinjeni po nalogu osiguravača.

(11) U slučaju da je iznos iz stava 5 manji od minimalnog iznosa franšize, naknadu iz osiguranja čini samo dodatak iz prethodnog stava.

6. ODREDBE O BONUSU I MALUSU

Član 32.

(1) *Bonus* je pravo osiguranika na sniženje premije osiguranja, odnosno obaveza osiguravača da osiguraniku odobri sniženje premije osiguranja.

(2) *Malus* je pravo osiguravača da obračuna i naplati uvećanu premiju osiguranja, odnosno obaveza osiguranika da plati uvećanu premiju osiguranja.

- (3) Utvrđivanje bonusa odnosno malusa vrši se na način propisan Tarifom premija III za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti za ugovore o osiguranju zaključene prema Posebnim uslovima za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti koja je bila na snazi u vreme zaključenja ugovora o osiguranju.

7. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

- (1) Na ugovore o osiguranju zaključene po ovim uslovima primenjuju se i odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine.
- (2) Ako postoji neslaganje nekih odredbi Opštih uslova za osiguranje imovine i nekih odredbi ovih uslova, na odnose iz ugovora o osiguranju primenjivaće se odredbe ovih uslova.

Član 34.

Ovaj prečišćeni tekst Posebnih uslova za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti stupa na snagu i primenjuje se počev od osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Društva, a objavljivanje se vrši na dan njegovog donošenja.

**PREDSEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

Duško Jovanović